

rømmer, at det er Tilfældet, under Lovens Udtryk i første Paragraf kan der indbrages mange forskjellige Bedrifter af forskjellig Bestaffenhed, som maaste ikke tidligere have været betragtede som egentlig Haandværksdrift eller som hørende ind under Industriens Omraade, men det, der er det Væsenlige for mig, er det, jeg nævnte før, nemlig at tilveiebringe saadanne Forhold, under hvilke der virkelig er Anledning til at anbringe unge Mennesker til Udvikling enten i den ene eller den anden Retning, enten i mere ensidig eller i mere omfattende Retning, som giver dem Anledning til at kunne erhverve sit fremtidige Udkomme ad den Vej, hvori de ere anbragte. Det kan naturligvis ske ved at anbringe ham i egentlig Haandværk og lade ham lære dette tilbunds i alle dets Grens, og det kan ske ved at anbringe ham i et Haandværk, som er det saaledes, at den paagjældende Mester kun beskæftiger sig med enkelte Dele af Haandværket, f. Ex. en Stolemåger eller Eignende. Det kan ogsaa ske i Fabriksdriften paa en saadan Maade, at den Bedkommende kommer til at udføre enkelte Dele af, hvad der hører til et mere sammensat Arbejde, og det maa dog kunne siges, at et Meineste ad alle disse Veie kan finde Anledning til at erhverve sit fremtidige Udkomme. Det betor jo saameget paa den individuelle Bestaffenhed af den paagjældende Lærling, hvad man anser ham for tjenlig til, og hvad han med Nytte kan anbringes til. Der kan være dem, der kunne være meget stikke til med stor Trostaa og Omhyggelighed at udføre et enkelt Arbejde, kunne gjøre det paa en tilfredsstillende Maade og kunne vinde en saadan Færdighed deri, at de gjennem dette kunne opnaa en ganske tilfredsstillende Fortjeneste, medens de ikke vilde være anvendelige til mere omfattende Arbejder, der kræve stor Indsigt og Udvikling i hele Faget. Der er altsaa mangehaande Veie, mener jeg, paa hvilke Lærlinge, de unge Mennesker kunne anvendes paa en saadan Maade, at den Oplærelse, de faae, kan være nyttig for dem i deres fremtidige Liv og sikkre dem Underhold og Erhverv. At trække Grænsen mellem Medhjælperforholdet og Lærlingeforholdet har jeg ikke formaaget at gjøre udtømmende, og jeg tror ogsaa, man forges vil søge efter nogen udtømmende Definition i saa Henseende. — Af de mere enkelte Bestemmelser, som ærede Medlemmer have omtalt, skal jeg tillade mig at nævne den oftere berørte § 2 om, hvorvidt det kan være tilladt, at en Mester, hos hvem der ikke er nogen Kone i Huset, antager et Pigebarn som Lærling. Min Mening er det, at der ikke kan være Noget til Ginder derfor. Det er af de Punkter, som maa overlades til de Paagjældendes egen Behømmelse, om Huset i det Hele taget afgiver tilstrækkelig Garanti for en moralsk og heldig Opdragelse af det

paagjældende Pigebarn. Det kan være Tilfældet, hvor der ingen Kone er i Huset, og det kan glippe, hvor der er en Kone i Huset. Man kan virkelig ikke med fuld Sikkerhed sige, at den Omstændighed, at der er en Kone i Huset, skulde være absolut sikkert. Den franske Lovgivning gaar et betydeligt Skridt videre. Den siger, det er tilstrækkeligt, naar der er en Dame af Familien eller en anden Dame i Huset, som udfylder Konens Plads. Men jeg tør ikke paastaa, det er nogen fuldkommen betryggende Sikkring. Jeg kan ikke se Andet, end at det i det Forhold maa overlades til de paagjældende Parter selv at bestemme, om Huset i det Hele taget er af den Bestaffenhed, at man med fuld Tryghed tør lade et ungt Pigebarn opholde sig i det. Hvis denne Bestemmelse efter nyere Overveelse i et Udsalg, i hvilket Sagen naturligvis vil blive prøvet, falder bort, ophører Spørgsmaalet om den tilsvarende Bestemmelse i § 11, men jeg kan ikke se rettere end, at, naar den Bestemmelse, at der ingen Kone er i Huset, er absolut forbydende for Mesteren i Henseende til at tage et Pigebarn i Huset som Lærling, maa ogsaa Konsekvensen være, at, naar der ikke længere er nogen Kone i Huset, maa hun fjernes fra det. Det ærede Medlem for 10de Kred (Jessen) mente, at det vilde være rigtigt, at Dyrigheden blev vidende om, naar et Lærlingeforholdsforhold ophævedes. Jeg har ikke anset det for at være nødvendigt. Det forekommer mig, at Gjennemførelsen af denne Lovs Bestemmelser vil påalægge Dyrigheden et ikke ringe Arbejde. Der er i Lovforslaget selv ikke Tale om, at Protokoller skulle føres. Det kunde være ganske hensigtsmæssigt, men det er ingen Tvivl om, at det vilde forøge Arbejdet i betydelig Grad, og i saa Henseende har allerede Kjøbenhavns Magistrat med ikke saa lidt Bægt gjort opmærksom paa, at det vilde medføre ikke saa Banfælgigheder for den at opfylde Lovens Bestemmelser i den Udstrækning, som Loven indeholder. Men langt større vilde disse blive, naar det skulde anmeldes til Dyrigheden, naar et Kontraktforhold ophævedes, og naar det skulde holdes Protokol over Alt, hvad der foregik mellem de paagjældende Personer. Naar det ærede Medlem mente, at det kunde være en Betædning eller Oplysning for den, der agtede at tage en Lærling, naar han kunde søge Underretning i en saadan Protokol om, hvorvidt han var bunden til en tidligere Mester eller ikke, vil jeg dog sige, at det vilde være noget Omstændeligt for ham, om han skulde søge en saadan Oplysning; maaste det vilde være vanfælgeligt at finde den, undtagen Protokollen skulde være indrettet paa samme Maade som Handelsbøger med Register o. s. v. Men det, at en Mand kommer til at tage saadanne unge Mennesker i sit Hus, som ikke ere paa lovlig Maade stulte fra deres tidligere